

aspekty profesních činností učitelů (např. pracovní spokojenost, profesní zdatnost učitelů)?

Tyto otázky jsou relevantní i pro další témata TALIS 2018 včetně následujících:

- *Učitelská profese (profesní charakteristiky):*
 - pracovní spokojenost učitelů a motivace (sebedůvěra, profesní reflexe a analýza);
 - zpětná vazba učitelům a jejich rozvoj (role spolupráce);
 - vnímaná profesní zdatnost učitelů (sebedůvěra, profesní reflexe a analýza).
- *Vyučování a učení (pedagogické charakteristiky):*
 - řízení školy (pedagogické řízení, podpora, zdroje);
 - školní klima (učící se komunita, podpora efektivního vyučování a učení);
 - inovace (profesní rozvoj, profesní experimentování, spolupráce);
 - vyučovací postupy učitelů (profesní experimentování, odpovídající výsledky).

Nabízené otázky a jejich propojení na další témata TALIS 2018, stejně jako systémové, školní a učitelské charakteristiky, mají vysokou politickou relevanci. Jak jsme již uvedli výše, profesní činnosti učitelů společně s vyučovacími postupy jsou v centru pozornosti TALIS 2018. Můžeme také přemýšlet o tomto duálním konstruktu jako o něčem, co je formováno a samo formuje různé oblasti profesních charakteristik učitelů.

2.9 Témata na průsečíku jiných témat relevantní na institucionální i učitelské úrovni

Tato dílčí část se zabývá dvěma tématy, která vyplynula z procesu plánování TALIS 2018, a sice „inovacemi“ a „kulturní diverzitou“. Tato témata byla průřezová nejen proto, že zahrnovala prvky a koncepty, které se překrývaly s jinými tématy (zejména školním klimatem a vyučovacími postupy učitelů), ale také proto, že zahrnovaly jak učitelskou, tak institucionální úroveň. Řídící rada TALIS považuje tato témata za dostatečně důležitá na to, aby byla rozvíjena jako samostatná témata – a ne jen jako určité aspekty v rámci jiných témat.

2.9.1 Téma: Inovace

Úvod

Rychle se měnící společnosti, ekonomiky a technologie vedly k častému volání po inovacích v oblasti vzdělávání. Mezinárodní summit učitelské profese v roce 2015 zahrnul inovace podporující učební prostředí 21. století jako jednu ze tří položek na seznam zásadních kritérií, které musí být splněny, aby mohl být vzdělávací systém úspěšný. Jak definovat inovace ale dosud není zcela jasné. Zpráva TALIS publikovaná v roce 2012 je definovala jako „nové myšlenky nebo další rozvoj existujícího produktu, procesu nebo metody, která je aplikována ve specifickém kontextu se záměrem vytvořit přidanou hodnotu“ (Vieluf et al., 2012: 39). Autoři zprávy poukázali na to, že spíše než radikální změny je častější postupná adaptace existujících praktik.

Teoretická východiska

Literatura zabývající se inovacemi ve vzdělávání řeší tuto záležitost nejméně ze tří pohledů. První se týká inovativních vyučovacích postupů, které podporují osvojování